Lietas arhīva Nr. /lietas arhīva numurs/
ECLI:LV:VRT:2020:0403.11300011120.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Madonā 2020.gada 3.aprīlī

Vidzemes rajona tiesa,
tiesnese Valsts amatpersona,
piedaloties prokurorei Valsts amatpersona,
aizstāvim /pers. A/,

izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu , kurā

/pers. B/, personas kods /personas kods/, apsūdzēts pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. B/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā atņemtas), atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar Madonas rajona tiesas 2017.gada 18.septembra spriedumu /pers. B/ atzīts par vainīgu Krimināllikuma 168.[1] pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un, saskaņā ar Krimināllikuma 51.panta pirmās daļas nosacījumiem, sodīts ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 2 mēnešiem 20 dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 gadiem 5 mēnešiem 24 dienām. Spriedums stājies spēkā 2017.gada 29.septembrī.
/pers. B/ 2020.gada 5.martā ap pulksten 23.50, atrodoties alkohola ietekmē (alkohola koncentrācija izelpā 2,86 promiles), bez tiesībām vadīt transportlīdzekli, jo transportlīdzekļa vadīšans tiesības atņemtas ar Madonas rajona tiesas 2017.gada 18.septembra spriedumu, vadīja automašīnu /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ adrese, pa /pers. C/ ielu, tādējādi izvairījās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas.

Ar šādām darbībām /pers. B/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā un 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Motīvu daļa

Apsūdzētais /pers. B/ tiesas izmeklēšanā savu vainu viņam izvirzītajā apsūdzībā atzina pilnīgi. Apsūdzētais piekrita pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā. /pers. B/ izteica nožēlu par izdarīto.
Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu lietā netika veikta pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā, jo apsūdzētais tam piekrita un arī viņa izstāvis un prokurore neiebilda. Tiesas izmeklēšanā tika pārbaudīti pierādījumi, kas raksturo apsūdzēto.
Lietas materiālu pārbaudes rezultātā tiesai nav šaubu par apsūdzētā /pers. B/ vainīgumu transportlīdzekļa vadīšanā bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, atrodoties alkohola ietekmē, kā arī izvairīšanās no tiesību ierobežošanas soda izciešanas un viņa darbības pirmstiesas kriminālprocesā pareizi kvalificētas pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas un 312.panta otrās daļas.
Tā kā tiesas izmeklēšanā netika izdarīta pierādījumu pārbaude, tad, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu, pierādījumu uzskaitījums un analīze spriedumā netiek veikta.
Nosakot apsūdzētajam piespriežamā soda veidu, tiesa, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, vainīgā personību, bet nosakot soda mēru, saskaņā ar tā paša panta trešo daļu, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.
Apsūdzētais /pers. B/ izdarījis divus noziedzīgus nodarījumus, kas, saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu, tiek klasificēti kā mazāk smagi noziegumi. Viens noziedzīgais nodarījums ir vērsts pret satiksmes drošību, otrs- pret jurisdikciju. Noziedīgo nodarījumu rezultātā nekādas paliekošas kaitīgas sekas nav iestājušās.
/pers. B/ agrāk ir bijis desmit reizes tiesāts kriminālā kārtā un trīs iepriekšējās sodāmības nav dzēstas. Administratīvi /pers. B/ sodīts pavisam divdesmit divas reizes par dažādiem pārkāpumiem un 2019.gadā un 2020.gadā noteiktie naudas sodi nav nomaksāti. Personas raksturojuma par apsūdzēto lietā nav. /pers. B/ tiesai paskaidroja, ka iztiku pelna, strādājot kopā ar māti saimniecībā, laikā no 2020.gada 6.marta līdz 15.martam ārstējies Strenču psihoneiroloģiskajā slimnīcā sakarā ar alkohola intoksikāciju, nākotnē domājot par anonīmo alkoholiķu kursu apmeklēšanu.
Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli attiecībā uz abiem noziedzīgajiem nodarījumiem tiesa atzīst to, ka viņš savu vainu vaļsirdīgi atzīst un izdarīto nožēlo.
Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 1.punktu par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli attiecībā uz abiem noziedzīgajiem nodarījumiem tiesa atzīst to, ka izdarītie noziedzīgie nodarījumi veido noziedzīgo nodarījumu recidīvu, jo nav dzēstas iepriekšējās sodāmības. Attiecībā uz Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu tiesa kā atbildību pastiprinošu apstākli atzīts to, ka tas izdarīts alkohola ietekmē.
Krimināllikuma 46.panta ceturtā daļa paredz par mazāk smagiem noziegumiem brīvības atņemšanas sodu piespriest tikai tad, ja soda mērķis nav sasniedzams ar kādu vieglāka veida sodu.
Iepazīstoties ar lietā esošajiem personu raksturojošajiem datiem, ir jāsecina, ka /pers. B/ ir persona ar ļoti zemu tiesiskās apziņas līmeni. Viņš regulāri turpina izdarīt gan noziedzīgus nodarījumus, gan administratīvos pārkāpumus. Jaunus tīšus noziedzīgus nodarījumus izdarījis laikā, kad vēl

nebija pilnībā izcietis sodu pēc iepriekšējā sprieduma. Bez tam, kā redzams no Iekšlietu ministrijas Informācijas centra informācijas, tad 2019.gadā /pers. B/ ierosināti vairāki kriminālprocesi, kuri nodoti Vidzemes rajona tiesai. Arī 2015.gadā /pers. B/ ticis sodīts par tādiem pašiem noziedzīgiem nodarījumiem, kā šajā kriminālprocesā. /pers. B/ noziedzīgos nodarījumus pārsvarā izdarījis, būdams alkohola ietekmē. Viņš tiesai atzina, ka alkohols vienmēr ir bijis likumpārkāpumu izdarīšanu veicinošs faktors, taču tajā pat laikā apsūdzētais neko nav darījis, lai risinātu šo alkohola atkarības problēmu. Šie visi apstākļi norāda uz to, ka viņš stūrgalvīgi negrib stāties uz labošanās ceļa. Apsverot visu minēto, tiesa nonāk pie secinājuma, ka Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā deklarēto soda mērķi attiecībā pret /pers. B/ ir iespējams sasniegt, tikai sodot viņu ar reālu brīvības atņemšanas sodu.

Apsūdzētā aizstāvja tiesu debatēs izteiktie apsvērumi, ka, sakarā ar valstī noteikto ārkārtas situāciju, apsūdzētajam nebūtu nosakāms brīvības atņemšanas sods, nav ņemami vērā. Lai gan valstī pašreiz ir noteiktas zināmas izmaiņas sakarā ar brīvības atņemšanas soda izciešanu, taču, tiesas ieskatā, tas nevar attiekties uz soda noteikšanu, kur joprojām ir spēkā Krimināllikuma 46.panta nosacījumi.

Ņemot vērā, ka lietā konstatēti apsūdzētā atbildību pastiprinošie apstākļi, tad /pers. B/ sods nav nosakāms attiecīgā panta sankcijā noteiktajā minimālajā apmērā.

Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas sankcijā kā obligāts papildsods ir paredzēta transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana. Raugoties uz to, ka /pers. B/ transportlīdzekli vadījis, būdams 2,86 promiļu reibumā un lietā konstatēts atbildību pastiprinošs apstāklis, viņam šis papildsods ir nosakāms uz vairāk kā četriem gadiem.Tiesa uzskata, ka šajā gadījumā ir ņemams vērā, ka Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.[15] panta certurtā daļa paredz transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz četriem gadiem, ja transportlīdzeklis vadīts alkohola reibumā, kas pārsniedz 1,5 promiles. Tiesa uzskata, ka kriminālsods nevar būt mazāks par administratīvo sodu.

Nosakot galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, piespriestie pamatsodi ir daļēji saskaitāmi un tiem pilnībā pievienojams papildsods, jo izdarīti mazāk smagi noziegumi un lietā konstatēti gan atbildību pastiprinoši, gan atbildību mīkstinošs apstāklis.

/pers. B/ nav izcietis papildsodu pēc Madonas rajona tiesas 2017.gada 18.septembra sprieduma, taču šajā kriminālprocesā viņam nav nosakāms galīgais sods pēc vairākiem spriedumiem, jo šis neizciestais sods jau pievienots Vidzemes rajona tiesas 2020.gada 3.aprīļa spriedumam lietā Nr.11300036819; 11300043519; 11300049719.

Līdz sprieduma stāšanās spēkā /pers. B/ ir atstājami izraudzītie drošības līdzekļi- uzturēšanās noteiktā vietā un aizliegums izbraukt no valsts.

No /pers. B/ par labu Nodrošinājuma valsts aģentūrai ir piedzenami procesuālie izdevumi 281,64 EUR par automašīnas /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ pārvietošanu un glabāšanu. Izdevumu apmērs lietā ir pierādīts ar Izdevumu aprēķinu Nr.829.

Tāpat no /pers. B/ par labu valstij ir piedzenami procesuālie izdevumi 15,65 EUR par veikto pārbaudi alkohola ietekmes noteikšanai. Šo izdevumu apmērs pierādīts ar attaisnojošu dokumentu lietā un /pers. B/ paskaidroja, ka tos nav nomaksājis.

Apsūdzētā /pers. B/ valsts nodrošināto juridisko palīdzību tiesas procesā īstenoja zvērināts advokāts A.Baguckis, kuram, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 84.pantu un Ministru kabineta 2009.gada 22.decembra noteikumiem Nr.1493 „Noteikumi par valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības apjomu, samaksas apmēru, atlīdzināmajiem izdevumiem un to izmaksas kārtību", atbilstoši sniegtajam aprēķinam ir izmaksājama atlīdzība 100 EUR apmērā. Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 368.panta pirmo daļu šie procesuālie izdevumi piedzenami no apsūdzētā par labu valstij.

Tiesa noraida apsūdzētā aizstāvja pieteikto lūgumu par /pers. B/ atbrīvošanu no maksas par aizstāvja sniegto palīdzību sakarā ar apsūdzētā zemo izglītības līmeni. Tiesa uzskata, ka /pers. B/ neatbilst Kriminālprocesa likuma 85.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktajai kategorijai. Lietā nav tikusi noteikta obligāta aizstāvja piedalīšanās. Pirmstiesas kriminālprocesā /pers. B/ aizstāvis nav ticis pieaicināts un viņš arī nav pieteicis šādu lūgumu. Būdams nopratināts kā persona, pret kuru uzsākts kriminālprocess, viņš ir norādījis, ka liecību vēlas sniegt bez aizstāvja klātbūtnes (lietas 22.lapa). /pers. B/ ir ieguvis sešu klašu izglītību, prot rakstīt un lasīt, līdz ar to ir spējīgs pilnvērtīgi izmantot savas procesuālās tiesības.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 529.panta 2.punktu procesuālie izdevumi piedzenami tikai tad, ja tie 30 dienu laikā pēc sprieduma spēkā stāšanās dienas netiks nomaksāti labprātīgi.

Lietā nav lietisko pierādījumu un dokumentu, par kuriem būtu pieņemams lēmums saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 240.pantu.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511.,512., 520.,527.-530.pantu,
tiesa nosprieda

/pers. B/

- atzīt par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar brīvības atņemšanu uz 3 (trim) mēnešiem 10 (desmit) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem 3 (trim) mēnešiem;
- atzīt par vainīgu Krimināllikuma 312.panta otrajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt ar īslaicīgu brīvības atņemšanu uz 20 (divdesmit) dienām.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, galīgo sodu pēc noziedzīgo nodarījumu kopības /pers. B/ noteikt- brīvības atņemšana uz 3 (trim) mēnešiem 20 (divdesmit) dienām, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 4 (četriem) gadiem 3 (trim) mēnešiem.

/pers. B/ līdz sprieduma stāšanās spēkā atstāt drošības līdzekļus- uzturēšanos noteiktā vietā un aizliegumu izbraukt no valsts.

Piedzīt no /pers. B/ procesuālos izdevumus par labu Nodrošinājuma valsts aģentūrai 281,64 EUR (divi simti astoņdesmit viens *euro* sešdesmit četri centi) par transportlīdzekļa /TL marka/ ar valsts reģistrācijas numuru /reģistrācijas numurs/ pārvietošanu un glabāšanu un par labu valstij 15,65 EUR (piecpadsmit *euro* sešdesmit pieci centi) par veikto alkohola pārbaudi, nosakot 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas procesuālo izdevumu labprātīgai samaksai.

Piedzīt no /pers. B/ par labu valstij procesuālos izdevumus 100 EUR (viens simts *euro*) aizstāvja darba apmaksai, nosakot 30 dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas šo izdevumu labprātīgai samaksai.

Prokurore, apsūdzētais un viņa aizstāvis 10 dienu laikā no saīsinātā sprieduma pasludināšanas dienas var rakstveidā iesniegt tiesai lūgumu par pilna sprieduma sagatavošanu.

Saīsinātais spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā pēc tam, kad beidzies termiņš lūguma iesniegšanai par pilna sprieduma sagatavošanu un lūgums nav iesniegts.

Ja tiek sagatavots pilnais spriedums, tad tas daļā par piespriesto sodu vai par procesuāliem pārkāpumiem ir pārsūdzams apelācijas kārtībā Vidzemes apgabaltiesai, sūdzību desmit dienu laikā pēc pilnā sprieduma pieejamības dienas iesniedzot Vidzemes rajona tiesā.

Pilnais spriedums pieejams no 2020.gada 28.aprīļa.

Tiesnese /pers. D/